

[Formanden.]

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den under 12. september 1964 i København undertegnede konvention om Det internationale Havundersøgelseråd.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om for sorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. (Udskydelse af revisionen af bestemmelserne om sterilisation af åndssvage).

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

Mødet hævet kl. 16⁷.

60. møde.

Torsdag den 11. marts kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om undervisningen på de godkendte handelsskoler.

I skrivelse af gårs dato meddeler fiskeriministerens, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udførsel af fisk og fiskevarer.

I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indskud på etableringskonto,

forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.,

forslag til lov om ophævelse af lov om skattelettelse for visse indskud m. v.,

forslag til lov om fritagelse for grundskyld til staten samt grundstigningsskyld for skatteåret 1965-66 af landbrugsejendomme og
forslag til lov om ændringer i toldloven.

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold og

forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring. (Om forhøjelse af dagpenge m. m.).

Medlemmer af folketinget Kirkegaard, Baunsgaard, Svend Haugaard, Jens Peter Jensen (Agerskov), Helveg Petersen, Else-Merete Ross, Skytte og Axel Sørensen har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etableringslån for unge landbrugere.

Medlemmer af folketinget Kirkegaard, Baunsgaard, Svend Haugaard, Jens Peter Jensen (Agerskov), Helveg Petersen, Else-Merete Ross, Skytte og Axel Sørensen har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændringer i retten til at bringe underskud ved driften af landbrugsejendomme til fradrag i anden erhvervsindtægt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om undervisningen på de godkendte handelsskoler.*

De nugældende bestemmelser om handelsskolens undervisning er optaget i lov nr. 361 af 23. juni 1920 om handelsskoler, medens de bestemmelser, der var i denne lov om statens tilskud til disse skoler, er erstattet af bestemmelser i lov nr. 191 af 4. juni 1964 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler.

Ved sin fremsættelse i folketinget af den ovennævnte lov af 4. juni 1964 omtalte

[Undervisningsministeren.]

undervisningsministeren, at det var hensigten at søge udarbejdet og forelagt folketinget et lovforslag indeholdende de nærmere bestemmelser om den undervisning, der skulle foregå bl. a. på handelsskolerne.

Det foreliggende lovforslag er et af resultaterne af arbejdet i den af undervisningsministeriet under 7. maj 1962 nedsatte kommission, der har til opgave at tage hele handels- og kontoruddannelsen op til en samlet vurdering. Lovforslaget må ses som udtryk for en erkendelse af, at de kommende års samfundsmæssige udvikling vil medføre et stort behov for handelsmæssige og administrative uddannelser, og at man fra de centrale skolemyndigheders side ønsker at stå rustet bedst muligt til at kunne opfylde disse behov på en både for erhvervslivet og for de unge god og effektiv måde.

Den tekniske og økonomiske udvikling har i de senere år medført betydelige ændringer og forskydninger inden for samfundsgrupperne, og denne udvikling må forventes at ville fortsætte med stigende styrke. Trods stigende produktion kræves der forholdsvis færre arbejdere i den egentlige varefremstilling, medens der til gengæld beskæftiges flere inden for handel og administration. I højt industrialiserede lande er mere end 50 pct. af den samlede arbejdsstyrke beskæftiget i de ikke-varefremstillende erhverv.

En tilsvarende udvikling kan læses af fordelingen af indgåede læreforhold i Danmark. Med 1950 som udgangspunkt er antallet af indgåede læreforhold inden for håndværk og industri indtil 1962 steget med godt 50 pct., medens antallet af indgåede læreforhold inden for handels-, butiks- og kontorfaciliteterne i den samme periode er øget med mere end 100 pct. Det formodes, at tilgangen af lærlinge til de sidstnævnte fag i løbet af en relativt kort årrække vil være større end lærlingetilgangen til håndværk og industri.

Såvel inden for handelsfaciliteterne som inden for den administrative sektor må det endvidere forventes, at de kommende år vil medføre et øget krav om rationalisering og effektivitet bl. a. med indførelsen af nye arbejdsmetoder og udvidet anvendelse af maskiner til at udføre den mere rutineprægede del af arbejdet. Hertil kommer den stadig øgede internationale samhandel og

det stigende internationale folkelige samkvem.

Denne udvikling må forventes at ville stille nye og stærkt varierede krav til medarbejderne i de omhandlede fag og erhverv, og det må være naturligt, at man også fra samfundets side uddannelsesmæssigt søger at følge denne udvikling op. Uddannelserne må tilrettelægges således, at der gives de unge de fornødne kundskaber og færdigheder, for at de kan løse de arbejdsopgaver, som erhvervslivet stiller dem over for, og erhvervene må på deres side kunne regne med, at de unge møder med en sådan viden, at en praktisk oplæring og uddannelse kan foregå hurtigt og effektivt.

Traditionelt har der i mange år været et samarbejde med erhvervslivet, skolerne og de centrale skolemyndigheder med hensyn til tilrettelæggelsen og gennemførelsen af erhvervsuddannelserne. Dette traditionelle samarbejde er vigtigt og betydningsfuldt i arbejdet med de erhvervmæssige uddannelser, og nærværende lovforslag er et led i en række foranstaltninger, som søges gennemført for yderligere at udbygge og befæste dette samarbejde.

En af lovforslagets væsentlige bestemmelser omfatter nedsættelsen af et uddannelsesråd for handels- og kontorfaciliteterne. I forhold til det eksisterende handelsskoleråd, der har hjemmel i loven af 1920 om handelsskolerne, udmærker det foreslåede uddannelsesråd sig ved en betydelig udvidelse af de i rådet repræsenterede organisationer og interesser. Man har ved rådets sammensætning søgt at sikre, at alle betydende interesser såvel fra erhvervslivet som fra handelsskolerne pædagoger er sikret repræsentation i rådet, således at de uddannelsesspørgsmål, der kommer til behandling i rådet, sikres en alsidig behandling.

Jeg vil således gerne fremhæve, at der med hensyn til repræsentation fra erhvervslivet er foreslået indvalgt repræsentation fra Industrirådet, fra Kontor- og Handelsfaciliteternes Arbejdsgiverforening og Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund. Det er endvidere foreslået at sikre repræsentation fra andre vigtige erhvervsområder.

Det bør endvidere i denne forbindelse nævnes, at der i rådet er foreslået indvalgt repræsentanter fra de faglige fællesudvalg

[Undervisningsministeren.]

for butiks-, kontor- og engroshandelsfagene. Med mesterlæren som det bærende princip i lærlingeuddannelsen må der lægges afgørende vægt på at sikre en så effektiv harmonisering som muligt imellem den teoretiske, skolemæssige og den praktiske lærlingeuddannelse.

Det har været mig magtpåliggende at sikre det nye uddannelsesråd en central placering inden for de handelsmæssige uddannelser. Det er rådets opgave at følge de godkendte handelsskolelærers virksomhed og at afgive indstilling til undervisningsministeren om udvikling af de eksisterende og etablering af nye uddannelsesretninger samt om placering og udbygning af uddannelsesinstitutioner.

Et andet forhold, jeg gerne vil fremhæve, er, at jeg i overensstemmelse med kommissionens indstilling har fundet det rigtigt ikke i for høj grad at binde uddannelserne gennem detaljerede bestemmelser i loven. Jeg har fundet det rimeligt, at det i loven fastslås, at handelsskoleundervisningen omfatter tre grunduddannelser, handelsmedhjælpereksamen, handeleksamen og højere handelseksamen, således at disse uddannelsers kontinuitet sikres. Det drejer sig jo her om indarbejdede og velagtede uddannelser, som udfylder centrale dele af uddannelsessystemet. Når dette er sagt, må det tillige tilføjes, at handels- og kontoruddannelseskommissionen for tiden overvejer en revision af de videregående uddannelser, herunder handelseksamen og højere handelseksamen. Revisioner og ajourføringer vil utvivlsomt stadig være nødvendige bl. a. også af hensyn til ændringer i det øvrige danske uddannelsessystem, og jeg har derfor ikke ment, at det ville være rimeligt at indføje mere detaljerede bestemmelser — f. eks. om adgangsbetingelser, undervisningsfagene indhold m. v. — i selve loven.

Som foran nævnt vil udviklingen i samfundet sikkert stille stadigt varierende krav til de handelsmæssige uddannelser, og disse krav bør kunne imødekommes uden ændring af handelsskoleundervisningens principielle lovgrundlag. Sammensætningen af det foreslåede uddannelsesråd skulle tilsikre, at ønskelige eller nødvendige ændringer bliver belyst alsidigt, inden ændringerne iværksættes.

Det er mit håb med dette lovforslag at skabe baggrund for et fortsat frugtbart samarbejde mellem erhvervslivet, handelsskolens pædagoger og undervisningsministeriet. Jeg har det indtryk, at de tre års arbejde i handels- og kontoruddannelseskommissionen i betydelig grad har øget den direkte kontakt mellem erhvervslivets repræsentanter og handelsskolens folk.

Der er i dag en bred forståelse for erhvervslivets behov for dygtige medarbejdere.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Fiskeriministeren (Risgaard Knudsen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udførsel af fisk og fiskevarer*.

Det er uden synderlig glæde, at jeg fremsætter dette lovforslag, idet jeg principielt er tilhænger af, at erhvervet har lejlighed til at arbejde uden indgreb fra statens side.

Når et enigt erhverv imidlertid gennem fiskerikommissionen står bag et ønske om at få gennemført en lovhjemmel til at foretage de foranstaltninger, der er omhandlet i lovforslaget, har jeg under henvisning til erhvervets begrundelse imødekømt ønsket, men forventer, at der kun vil blive tale om at bringe loven i anvendelse i et ret begrænset omfang.

Situationen er jo heldigvis gunstig for fiskeeksporten, som i en række år har vist et stadig stigende eksportresultat, der i 1964 nåede op på en værdi af 725 mill. kr. Dette skyldes til en vis grad, at der i Europa har været en vis knaphed på bl. a. torsk og rødspætter, hvilket har medført, at disse for det danske fiskeri så vigtige fiskearter har haft gode afsætningsmuligheder dels ved eksport i fersk tilstand, dels ved eksport som filet. For ganske enkelte fiskearters vedkommende, især sild og ørred, har der i visse perioder været udført stigende mængder uden dog værdimæssigt at have indbragt tilsvarende større beløb. Denne eksport har medført en vis ængstelse i modtagerlandene, som naturligvis principielt ikke har noget imod at kunne købe de danske varer til billige priser, men som herved samtidig udsætter sig for kritik fra deres nationale fiskerierhvervs side. I for-